อนุสรณ์ ฌาปนกิจศพ

คุณแม่ทองดี ภูมิศุข

ณ เมรุวัดโพธินิมิตร

ำเภอธนบุรี จังหวัดธนบุรี

---

๓๐ มีนาคม ๒๕๑๒

อนุสรณ์ ฌาปนกิจศพ

คุณแม่ ทองดี ภูมิศุข

ณ เมรุวัดโพธินิมิตร

อำเภอธนบุรี จังหวัดธนบุรี

---

๓๐ มีนาคม ๒๕๑๒

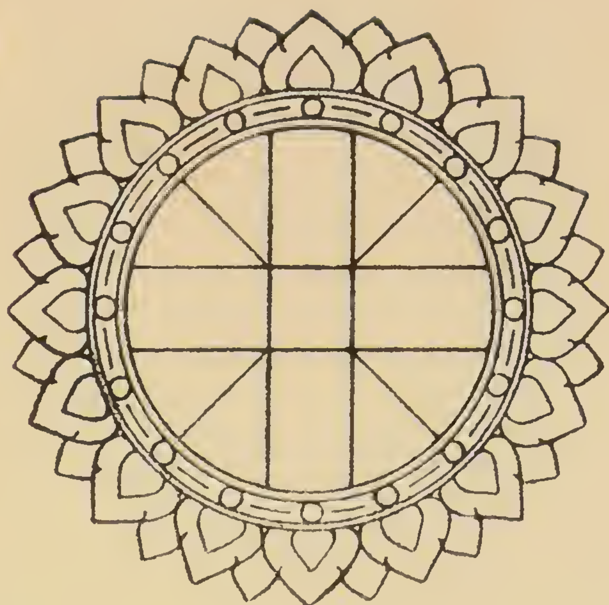

คุณแม่ทองดี ภูมิศุข

ชาตะ สิงหาคม ๒๔๒๗

มรณะ ๓ กันยายน ๒๕๑๑

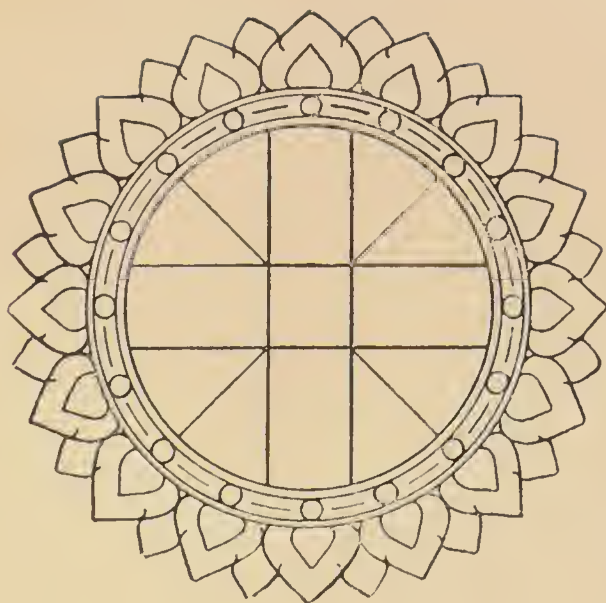

ดวงกำเนิด

ชาตะ..........................ค่ำ ปี..............

วันที่............เดือน............พ.ศ.............

เวลา..น.

ดวงกำเนิด

ชาตะ.........................ค่ำ ปี...............

วันที่...........เดือน............พ.ศ............

เวลา...น.

คำนำ

เนื่องในงานฌาปนกิจศพ คุณแม่ทองดี ภูมิศุข คราวนี้ กระผมในฐานะเป็นญาติสนิท มีความประสงค์และตั้งใจไว้ว่า จะเขียนบทความสักเรื่องหนึ่ง แล้วพิมพ์แจกเป็นอนุสรณ์ แต่เผอิญขณะนี้ กระผมกำลังศึกษาอยู่ใน รร. หลักสูตร "ชั้นผู้บังคับฝูงบิน" เป็นเหตุให้ไม่มีเวลาพอ ถึงกระนั้น กระผมก็ยังไม่เลิกล้มความตั้งใจที่จะตอบแทนบุญคุณท่าน จึงได้พยายามเก็บเล็กผสมน้อยความรู้จากหนังสือผู้อื่นเรียบเรียงไว้แล้ว เห็นว่ามีประโยชน์พอสมควร นำมาพิมพ์เป็นรูปเล่มเล็ก ๆ

กระทัดรัด ทำเป็นแบบฉบับกระเป๋า ดังที่อยู่ในมือท่านขณะนี้ หากมีสิ่งใดผิดหรือขาดตกบกพร่อง กระผมขอรับผิดแต่ผู้เดียว

และถ้าหากประโยชน์ และรสชาด ของหนังสือเล่มนี้อันอาจเกิดกับท่านผู้อ่าน แม้เพียงเถ้าธุลี กระผมขอน้อมอุทิศแด่ดวงวิญญาณของคุณแม่ทองดี ภูมิสุข กับเจ้าของ ผู้เขียน จะยังมีชีวิตอยู่หรือไม่ก็ตาม.

นาวาอากาศตรี (signature)

๑ มีนาคม ๒๕๑๒

คำนำ

อุทานธรรมคราวนี้ มีมากข้อ
แก้ให้ต่อกลอนกัน หันสมัย
แต่เรื่องธรรมสับสน ปนกันไป
เหมือนยำใหญ่รวมหมด รสนานา
เชิญรับมธุรส พระธรรมรัตน์
ได้บำบัดวุ่นวาย สบายหนา
ทำให้ใจใสสุข ไม่ทุกข์นา
ได้เวลาแล้วก็เชิญ อย่าเมินเลย ฯ

ศ.ข.

๒๔๘๕

๑. อุทานธรรมของ ศ.จ. ประดิษฐ์
เป็นภาษิตคำคลอน อักษรสาร
เทศนาไทยไทย ไว้เป็นทาน
แก้รำคาญฟังเล่น เย็นเย็นใจ ฯ

๒. ใครดีเราก็ดี อารีต่อ
ให้สมข้อคำบุราณ ที่ขานไข
มิตตะจิตต์ต่อติด กับมิตตะใจ
ใครไม่ใยแล้วอย่าอยาก ให้ยากเย็น ฯ

๓. คำบุราณพาที ไว้ดีมาก
โคไม่อยากกินหญ้า อย่าเคียวเข็ญ
ฝืนน้ำใจของเขา เราลำเค็ญ
ถึงคราวเป็นแล้วต้องปล่อย ไปตามกาล ฯ

๔. ใครมีปากอยากปูด ก็พูดไป
เรื่องอะไรก็ชั่ง อย่าพึ่งขาน
เราอย่าต่อก่อก้าว ให้ร้าวราน
ความรำคาญก็จะหาย สบายใจ ฯ

๕. ปิ้งปลาหมองอแล้วกลับ นี่คำขำ
เจ็บแล้วจำใส่กระบาล นี่ขานไข
ผิดแล้วแก้กลับตัว เปลี่ยนหัวใจ
จะหาใครมาวอน ไม่สอนตน ฯ

๖. โทษผู้อื่นแลเห็น เป็นภูเขา
โทษของเราแลไม่เห็น เท่าเส้นขน
ตดคนอื่นเหม็นเบื่อ เราเหลือทน
ตดของตนถึงเหม็น ไม่เป็นไร ฯ

๗. อันบ้านเรือนใหญ่โต ระโหฐาน
มีเสาธารหลายต้น จึงหนไหว
เกิดเป็นคนอยู่เดียว ก็เปลี่ยวใจ
ต้องอาศัยพวกพ้อง พี่น้องนา ฯ

๘. จะหาใครเหมาะใจ ที่ไหนเล่า
ตัวของเรายังไม่ เหมาะใจหนา
อนิจจังทุกขัง อนัตตา
รู้ล่วงหน้าเสียก่อน ไม่ร้อนใจ ฯ

๙. ทุกข์สุขอยู่ที่ใจ มิใช่หรือ
ถ้าใจถือก็เป็นทุกข์ ไม่สุกใส
ถ้าไม่ถือก็เป็นสุข ไม่ทุกข์ใจ
เราอยากได้ความทุกข์ หรือสุขนา ฯ

๑๐. ยามมีมันก็มี มีเหลือล้น
แล้วกลับจนมันก็จน จนจริงหนา
อนิจจังดังนี้ ไม่ดีนา
ต้องขอลาอนิจจัง ดังนี้แล ฯ

๑๑. ยามจนมันก็จน จนเต็มที่
แล้วกลับมีมันก็มี มีนักหนา
อนิจจังดังนี้ ดีนักนา
ไม่ขอลาอนิจจัง ดังนี้เลย ฯ

๑๒. ไม่รู้ไม่ชี้ดีนัก รู้จักใช้
นึกอะไรแล้วทิ้ง นิ่งนั่งเฉย
ไม่ต่อเรื่องเครื่องทุกข์ สุขเสบย
ใครไม่เคยลองดู จะรู้ดี ฯ

๑๓. รักษาตัวกลัวกรรม อย่าทำชั่ว
จะหมองมัวหม่นไหม้ ไปเมืองผี
จงเลือกทำแต่กรรม ที่ดีดี
จะได้มีความสุข พ้นทุกข์ภัย ฯ

๑๔. เราจะต้องพลัดพราก จากของรัก
ไม่ย้ายยักมั่นคง อย่าสงสัย
รีบรู้ตัวเสียก่อน ไม่ร้อนใจ
ถึงคราวไปแล้วก็ไป ไปตามกาล ฯ

๑๕. ความไม่พอใจจน เป็นคนเข็ญ
พอแล้วเป็นเศรษฐี มหาศาล
จนทั้งนอกทั้งใน ไม่ได้การ
จงคิดอ่านแก้จน เป็นคนมี ฯ

๑๖. รู้ว่าไฟแล้วทำไม ไปจับเล่น
มันไม่เย็นเลยหนา น่าบัดสี
ครั้นถูกไฟไหม้เผา เศร้าโสกี
น่าจะตีเสียให้ช้ำ ระกำทรวง ฯ

๑๗. อัปปมาทปราชญ์ชม นิยมนัก
ว่าเป็นมรรคครรไล อันใหญ่หลวง
ให้ประชาสาธุชน คนทั้งปวง
พ้นจากบ่วงตัณหา สิ้นราคี ฯ

๑๘. อโหโอโอ้น่า อนาถหนอ
ความไม่พอพายุ่ง ทุกกรุงศรี
ต้องรบราฆ่ากัน ลั่นโลกี
ใครเสียทีแล้วก็ตาย วายชีวัน ฯ

๑๙. ผู้ใดชั่วรู้ตัว แล้วกลับจิตต์
ไม่ถือผิดงมโง่ โดยโมหันต์
ควรจะชมว่าสม เป็นคนธรรม์
รู้ผ่อนผันกลับตน เป็นคนตรง ฯ

๒๐. สังขารา สัสสะตา นัตถิ
เป็นสติสำคัญ ป้องกันหลง
ตัดยินดียินร้าย ให้คลายลง
ไม่งมงงลืมตัว เพราะชั่วดี ฯ

๒๑. เวลาใดทำใจ ให้ผ่องแผ้ว
เหมือนได้แก้วมีค่า เป็นราศี
เวลาใดทำใจ ให้ราคี
เหมือนมณีแตกหมด ลดราคา ฯ

๒๒. เขาทำดีทำชั่ว ตัวของเขา
อย่าหาเหาใส่หัว ของตัวหนา
มันจะยุ่งนุงนัก หนักอุรา
ตามยถากรรมเขา เราสบาย ฯ

๒๓. สมัยใดทำใจ ให้ผุดผ่อง
จากหม่นหมองราคิน สิ้นทั้งหลาย
จะพบสุขสดใส ใจสบาย
อภิปรายคงไม่ชัด ปัจจัตตัง ฯ

๒๔. นึกนึกแล้วก็น่า อนาถหนา
เพราะตัณหาพายุ่ง ออกนุงถั้ง
ต้องรบราฆ่ากัน ลั่นลือดัง
ใครพลาดพลั้งก็ตาย วายชีวา ฯ

๒๕. กายกับใจอาศัย ซึ่งกันอยู่
เราต้องรู้ว่ามัน ต่างกันหนา
สุขทุกข์แต่ละอย่าง ก็ต่างนา
ถ้าเอามาคลุกกัน มันยุ่งใจ ฯ

๒๖. ปล่อยให้ยุ่งแล้วมันแย่ แก้มันยาก
ยิ่งยุ่งมากมันยิ่งแย่ แก้ไม่ไหว
อย่าปล่อยให้ยุ่งนุงนัก จะหนักใจ
จงแก้ไขอย่าให้ยุ่ง นุงนักนา ฯ

๒๗. พูดไปเขาไม่รู้ กลับขู่เขา
ว่าโง่เง่างมเงอะ เซอะนักหนา
ตัวของเราทำไม ไม่โกรธา
ว่าพูดจาให้เขา ไม่เข้าใจ ฯ

๒๘. โกรธเขาเราก็รู้ อยู่ว่าร้อน
จะนั่งนอนก็เป็นทุกข์ ไม่สุกใส
แล้วยังดื้อด้านโกรธ จะโทษใคร
น่าแค้นใจจริงหนา ไม่น่าชม ฯ

๒๙. จะเป็นสุขก็ต้องทุกข์ ลงทุนก่อน
จะเป็นก้อนทีละน้อย คอยประสม
จะเป็นพระก็ต้องละ กามารมณ์
จะเป็นพรหมก็ต้องเพียร เรียนทำฌาน ฯ

๓๐. มีกายอย่าได้หมาย ว่าเป็นสุข
กลับมีทุกข์มากมาย หลายสถาน
จะหาสุขที่กาย จนวายปราณ
คงไม่พานพบแท้ เป็นแน่นอน ฯ

๓๑. สาระพัดที่จะรู้ เป็นครูเขา
ตัวของเราแล้วทำไม ไม่สั่งสอน
ปล่อยให้ยุ่งนุงนัง ไม่สังวร
ควรผันผ่อนแก้ยุ่ง นุงทั้งปวง ฯ

๓๒. โอโลโภโทโส โมโหนี้
เป็นราคีของใจ อันใหญ่หลวง
เป็นมูลรากราคิน สิ้นทั้งปวง
คอยเหนี่ยวหน่วงให้นุง ยุ่งหัวใจ ฯ

๓๓. โอ้ร่างกายของเรา มันเน่าแน่
ไม่มีแปรเปลี่ยนผัน หันไฉน
ต้องรู้ตัวอยู่เสมอ อย่าเผลอใจ
สิ่งใดใดควรทำ รีบจำเอย ฯ

๓๔. กาลนี้มิได้รอ เราหนอหนา
อย่ามัวมามึนเมา เลยเราเอ๋ย
หลงนิยมชมทุกข์ ว่าสุขเสบย
ไม่ช้าเลยจะต้องลา โลกคลาไคล ฯ

๓๕. ชั่วหรือดีที่ทำ กรรมทั้งหลาย
ไม่หนีหายสูญสิ้น ไปถิ่นไหน
ย่อมอยู่ดีกินดี ไม่มีภัย
รวมเก็บไว้ที่จิตต์ ติดตัวเรา ฯ

๓๖. อนิจจังทั้งนั้น ไม่ทันคิด
พอเห็นฤทธิ์อนิจจัง ลงนั่งเหงา
ว่าโอ้โอ๋อกเอย เอ๋ยอกเรา
มามัวเมานิจจัง จีรังกาล ฯ

๓๗. ยังไม่เคยพึ่งใคร ที่ไหนหนา
ว่าเกิดมาเป็นสุข สนุกสนาน
มีแต่บ่นเรื่องทุกข์ ไม่สุขสราญ
ทั้งชาวบ้านชาววัด ซัดกันไป ฯ

๓๘. อนัตตาสังขาร นี้ด้านดื้อ
ไม่เชื่อถือถ้อยคำ ที่ร่ำไข
จะพูดจาว่าขาน ประการใด
ไม่ตามใจข้องขัด อนัตตา ฯ

๓๙. ไตรลักษณ์ต้องเป็นหลัก สำหรับจิตต์
จงหมั่นคิดหมั่นนึก หมั่นศึกษา
เราต้องตายเป็นแท้ แน่ละวา
จะมัวมาหลอกครู อยู่ทำไม ฯ

๔๐. ประพฤติธรรมสำคัญ อยู่ที่จิตต์
ถ้าตั้งผิดมัวหมอง ไม่ผ่องใส
ถ้าตั้งถูกผุดผ่อง ไม่หมองใจ
สติใช้คุมจิตต์ ไม่ผิดนา ฯ

๔๑. อิฏฐารมณ์นิยม ว่าเป็นสุข
ที่แท้ทุกข์จริงเจียว ทีเดียวหนา
สำคัญผิดติดทุกข์ ว่าสุขนา
เป็นสัญญาวิปลาส พลาดผิดธรรม์ ฯ

๔๒. อย่าทนงองอาจ ประมาทรัก
มาชวนชักรวนเร ให้เหหัน
ไม่กลัวเป็นกลัวตาย วายชีวัน
ถ้าแพ้มันแล้วต้องตาย วายชีวี ฯ

๔๓. รามเกียรติ์มันยุ่ง ออกนุงขิง
เพราะแย่งหญิงสีดา มารศรี
ต้องรบราฆ่ากัน ล้นโลกี
ใครเสียทีแล้วก็ตาย วอดวายปราณ ฯ

๔๔. นิสสัยควายแล้วไม่วาย ระบือเอื้อง
คนรื้อเรื่องอดีตตั้ง มาตั้งขาน
พิรี้พิไรไม่รู้จบ งบประมาณ
ก็เปรียบปานดังควาย น่าอายนา ฯ

๔๕. เออใฉนใจเรา ฉะนี้นี่
ไม่กลัวผีมันเย้ย บ้างเลยหนา
ใจฉะนี้หน้าใฉน อย่างไรนา
ดูเงาหน้าแล้วคงเห็น ไม่เป็นเรา ฯ

๔๖. อวดฉลาดพูดออก บอกว่าโง่
ฟังเขาโอ้อวดอ้าง อย่าขวางเขา
ขัดคอเขาก็โกรธ พิโรธเรา
เป็นเรื่องเร่าร้อนใจ ไม่เป็นการ ฯ

๔๗. ระลึกถึงความตาย สบายนัก
มันหักรักหักหลง ในสงสาร
บั่นเหามืดโมหันธ์ อันธการ
ทำให้หาญหายสะดุ้ง ไม่ยุ่งใจ ฯ

๔๘. เราจะต้องรบรับ กับมัจจุราช
ไม่แคล้วคลาดมั่นคง อย่าสงสัย
รีบเตรียมตัวไว้ก่อน ไม่ร้อนใจ
มาเมื่อไรเราก็รบ ไม่หลบนา ฯ

๔๙. ถึงกายแพ้แต่ใจ เราไม่แพ้
ใจไม่แก่เจ็บตาย ตามกายหนา
กายนี้มันจะเน่า เราก็ลา
ไปสวรรค์ชั้นฟ้า นิพพานเลย ฯ

เอวังดังที่ได้ แสดงมา
สิ้นสุดเทศนา เท่านี้
ควรแล้วแก่เวลา หยุดยุต–ติเฮย
ใดพลาดปราชญ์ช่วยชี้ ช่องให้ขนเห็น ฯ

ประสิทธิ์พร สวัสดิ์ เจริญศรี เจริญชนม์
เจริญสุข เจริญผล เจริญพรรณ เสมอสมัย
นิราศทุกข์ นิราศโศก นิราศโรค นิราศภัย
ประสงค์สรรพ์กุศลใด ก็จงสมประสงค์เทอญ ฯ

หนังสือ

พระพุทธทำนายนิมิตร พระยาปัณเถวน

เล่มสองไพใครประสงค์เชิญจงซื้อ
ร้านหนังสือน่าวัดเกาะเพราะหนักหนา
ราษเจริญโรงพิมพ์ริมมรรคา
เชิญท่านมาซื้อดูคงรู้ดี
ได้ลงพิมพ์คราวแรกแปลก ๆ เรื่อง
อ่านแล้วเปลื้องความทุกข์เป็นสุขขี
ท่านซื้อไปอ่านฟังให้มั่งมี
เจริญศรี ศิริ สวัสดิ์ พิพัฒน์ เอย

รัตนโกสินทรศก

๑๑๖

๏ น่าต้น ฯะ

๏ พระพุทธทำนาย นิมิตรพระยาปัตเถวน ฯะ

๏ ป่างองค์ชิณวงษพระจอมไตร อันอาไศรยสาวัตถีบูรีสถาน ภิกขุสงฆ์สองหมื่นเปนบริวาร พระสำราญในเขตรเชตุพล กรุงกระษัตรปัตเถวนไปทูลถาม ด้วยข้อความนิมิตรคิดฉงน อภิวาทเบื้องบาทพระยุคล แล้วทูลผันแต่ต้นไปจนปลาย สมเด็จพระชิณศรีโมลีโกย์ จึ่งดับโศกกรุงกระษัตรให้เสื่อมหาย แย้มพระโอฐโชติช่อวิเชียรพราย สว่างฉายเขี้ยวแก้วอยู่แวววาว สว่างวับจับคันทะกุฎี พระรังษีช่วงเปนเกลียวสีเขียวขาว อีกนิล

แนมแซมหงษเป็นวงวาว ทั้งแดงขาวเหลือง เบ็ญรงค์พราย ข่มขี่รัศมีพระสุริยง จากโอฐ องค์งามละออเปนช่อฉาย เผยพุทธบรรหาร ประทานทาย ว่าอันตรายนี้ไม่มีแก่บพิตร จะ ได้แก่สาศนาตถาคต โดยกำหนดสองพันเศศ สังเกตกิจ ราษฎรจะร้อนใจดังไฟพิศม์จะวิปริต ทุกอย่างต่าง ๆ เป็น ๑ะ

๑ ๓. หนึ่งฝันว่าโคทั้งสี่มีกำลัง แล่นประดังมา โดยทิศนิมิตรเหน จะชนกันแล้วหันห่างกระเด็น ต่างหลีกหลี้หนีเร้นไปหายตัว โปรดพิปรายทายว่า ฤดูฝน เมฆหมอกมนมืดมิดทุกทิศทั่ว ดังจะปรายสาย พิรุณชุ่นเขียวมั่ว วายุพัดกลัดกลัวตะลายไป จะ ลำบากยากเย็นกับไพร่พล ด้วยฟ้าฝนไม่ตกมาในนา ไร่ ทั้งต้นเข้าเต้าแตงเหี่ยวแห้งไป ผลไม้ม่วงปราง

จะบางเบา เกิดเข้ายากหมากจะแพงทุกแหล่งหล้า ฝูงประชาแค้นคับถงอับเฉา ด้วยมนตรีโมหาปัญญาเยาว์ ลำเอียงเอาอามิศไม่คิดธรรม์ ฯะ

๑ ๒. หนึ่งฝันว่าไม้รุ่นเจริญผล ดูพิกลเหมือนไม้ใหญ่ในไพรสัณฑ์ พระทรงสัตย์ตรัสทายทำนายพลัน ภายน่านั้นชายหญิงจะทิ้งราว จะคบชู้สู่หาสมาคม จะเสพย์สมกันแต่แรกพึ่งรุ่นสาว กุมารีจะมีบุตรแต่รุ่นราว ไม่ยืนยาวยากเย็นด้วยเข็ญมี ฯะ

๑ ๓. หนึ่งฝันเห็นว่าแม่โคคาวิน วอนขอนมลูกกินน่าบัดศรี โปรดพิปรายทายว่านิมิตรนี้ ไปภายน่าจะมีเปนแน่นอน พ่อแม่แก่ชรามาหาบุตร ด้วยสิ้นสุดเข้าปลาทั้งผ้าผ่อน ต้องมายอบปลอบขอเผ้าง้องอน มันขอดค่อนลำหับให้อับอาย พูดหยาบช้าต่อ

ชนกชนนี้ กล่าวพาทีให้ช้ำทำฉลาย มิได้มีหิริโอตับปะอาย พูดหยาบคายขี่ข่มด้วยลมพาถ ฯะ

๏ ๔. หนึ่งผั้นว่าโคใหญ่เคยไถนา ไม่นำพาปล่อยผละจากสะถาน เอาลูกโคเทียมไถเข้าใช้การไม่เคยงานเสียรอยย่อยยับไป เดินแตกแยกข้ามคันนาหนี ไม่รู้ในท่วงทีทำนองไถ โปรดพุทธบรรหารว่านานไป นเรศร์ไทยท้าวพระยาทุกธานี จะคบคนพาลาบัญญาหยาบ ใจบ้าบาปหนุ่มคนองให้ครองที่นับถือว่าสุจริตความคิดดี ได้ท่วงทีพวกอุทามก็ลามลวน ถึงได้เปนเสนาปฤกษาความ ทำวู่วามตามศักดิ์แล้วหักหวน ชอบผิดมิได้คิดที่ข้อควร เอาแต่ส่วนสินบนคนเข้าใจ ฯะ

๏ ๕. หนึ่งผั้นว่ามีม้านั้นสองปาก เหนหญ้าอยากปากอ้าน้ำลายไหล บุรุษสองปองบ้อนจน

อ่อนใจ หยิบหญ้าหย่อนยื่นให้ไม่เว้นวาย มีพุทธฎีกาพยากรณ์ ผู้ตัดร้อนความราษฎรสิ้นทั้งหลาย จะรวบรวมกันกินทั้งสองฝ่าย จะให้ท้ายแนะนำโจทย์จำเลยกันกินพลางทางข่มด้วยลมลวง เหนี่ยวหน่วงถามทั้งแล้วนิ่งเฉย บ้างอาไศรยใช้การจนนานเลย ความก็เกยแห้งร้างอยู่ค้างปี ฯะ

๑ ๖. หนึ่งว่าสุวรรณภาชน์ทอง สุนักข์ปองขึ้นนั่งน่าบัดศรี เอื้อนพระโอฐโปรดพุทธวาที ว่าพาลาจะได้ที่เสนีนาย จะหยิ่งยศมาลำทับไม่นับปราชเสพย์สังวาสคนพาลสมานหมาย เหมือนขมิ้นขย้ำน้ำปูนละลาย ทั้งไพร่นายจะคนองลำพองพาล ฯะ

๑ ๗. หนึ่งฝันว่ามีผู้พันเชือกหนัง อยู่เคหังเพิงพะในสะถาน ปลายเชือกเลือกห้อยลงย้อยยาน สุนักข์นอนใต้ร้านกัดกินไป ยิ่งพันก็ยิ่งสั้นไปหมดสิ้น หา

ยึดลงถึงดินนั้นได้ไม่ พระโลกุตมาจารีย์บรรหารไว้ว่านานไปจึ่งจะเหนที่เข็ญมี ชายหาลาภสการมาบ้านเรือน หญิงก็เบือนบากบ่ายจำหน่ายหนี ทำเสนงอนซ่อนทรัพย์ดูอัปปรี ข่มขี่หยาบคายให้ชายกลัว ทำยอกยักลักทรัพย์ส่งให้ชู้ ตะแคงค้อนค่อนขู่ข่มเหงผัว ชายก็เชดาเมารักสมัคมั่ว เหนผัวกลัวกลับข่มเสียสมใจ ฯะ

๑ ๘. หนึ่งฝันว่าประชาชนขนตักน้ำ ช่วยกันปล้ำเทส่งลงตุ่มใหญ่ ตุ่มลูกน้อยร้อยพันเรียงกันไป หามีใครเทใส่แต่สักคน พระวรญาณโปรดประทานประฌาสิต แนะนิมิตรทายเข็ญให้เหนผล ว่าภายหน้าเสนาเปนนายพล ราษฎร์จะปล้นทรัพย์ใส่ในตุ่มโต ยิ่งมียิ่งได้ออกเหลือล้น ยิ่งยากจนยับหนักถงอักโข

จะรุ่งงานตระการหน้าแต่พาโด ที่ซื่อก็จะโซดังคุ่ม
น้อย ฯะ

๑ ๙. หนึ่งผั้นว่าเหนสระประทุมมา มีหมู่กุ้ง กุมภามัจฉาหอย วาริรอบขอบใส่มิใช่น้อย กลางกลับถอยข้นขุ่นสนุ่นมี พระทรงญาณบรรหารให้เหนเหตุ ว่าประเทศที่ศุขเกษมศรี กระษัตรทรงสืบพงษประเพณี เปนบูรีที่ประชุมประชากร จะแรมร้างว่างราเปนป่าแขม ทั้งคาแฝกแซกแซมขึ้นสลอน ทางชลวิกลกลายเปนชายดอน ราษฎร์จะร้อนแรมศุขทุกเดือนปี ด้วยกำม์แรงแห่งสัตว์วิบัติเปน ไม่เคยเหนก็ได้เหนไปถ้วนถี่ น้ำที่กลางขุ่นข้นคือมนตรี จะย่ำยีบีทาประชาชน จะรุกรานแก่ไพร่ใช้ระดม คิดขี่ข่มเอาทรัพย์อยู่สับสน ในเดือนนอกเดือนใช้ไปเบือนปน สุดจะทนที่จะทานด้วยการรุม การหลวงแล้วไม่

นานทำการนาย พวกไพร่ราษฎร์พรัดพรายไปซ่องสุม จะหลบลี้หนีหน้าเข้าป่าชุม ประคองคุมพวกเข้ญได้เย็นใจ ฯะ

๏ ๑๐. หนึ่งผืนว่าเหนคนนั่งหุงเข้า หม้อเดียวเล่าหลากล้นพ้นวิไสย บ้างดิบสุกคลุกระคลปนกันไป บ้างเปียกบ้างก็ไหม้ไม่มีดี พระแย้มโอฐโปรดพุทธฎีกา ว่าเทพารักษาบุรีศรี พระเสื้อเมืองทรงเมืองเรืองฤทธิ ประเพณีพลาดเพลี่ยงไม่เที่ยงทัด เทวันอันรักษาศาสนา จะรักษาแต่คนที่อาสัจ ผู้ถือศีลสิกขาศีลาวัตร มิตรที่รักจักตัดความรักตน ฝูงราษอาพาธจะเจ็บไข้ เกิดมรณะไภยทุกแห่งหน ประเพณีปีเดือนก็เบือนปน ฤดูฝนหนาวร้อนก็ผ่อนไป ฯะ

๏ ๑๑. หนึ่งผืนว่าอันแก่นจันทน์แดง ราคาแพงเลิศล้ำในต่ำใต้ ชายเขลาเอาพอแรงไม่แจ้งใจ ก็

เอาไปแลกนมโคเลี้ยงง่ายดาย ทรงพระพุทธทำนาย

พิปรายโปรด ภายน่าโลดหมู่สงฆ์สิ้นทั้งหลาย จะแนะ

นำพระธรรมอันเพริศพราย เที่ยวเร่ขายแลกทรัพย์

มาซื้อกิน ไม่อดสูดูร้ายละอายบาป นิยมหยาบเอื้อม

อาจประมาทหมิ่น ก่อ กำม์ กระ ทำ ตนให้ มล ทิน

เหมือนหนึ่งกินยาตายไม่หมายเปน ฯะ

๏ ๑๒. หนึ่งฝันเหนน้ำเต้านั้นจมชล ดูวิกลไม่

เคยพบประสบเหน พุทธบรรหารว่านานไปจะเป็น

ที่ซ้อเชิญของสัตวบัตม์ คือนักปราชผู้รู้ธรรมจะ

ต่ำต้อย พาลาลอยเฟื่องฟูชูศักดิ์ศรี ผู้พงษาตระกูล

ประยูรมี จะลับลี้เลื่อมสูญประยุรยศ คนพาลจะราน

เริงบันเทิงหน้า เจรจาผิดธรรมไม่กำหนด ใครปลอก

ปลิ้นลิ้นลมเป็นคมคด รู้โป้ปดกลอกกลับจึงนับกัน ฯะ

๏ ๑๓. หนึ่งฝันเหนคีรีน้อยนั้นลอยน้ำ ประหลาดล้ำหลากใจที่ในฝัน พระทรงญาณบรรหารให้เหนพลัน ภายน่านั้นผู้มีศักดิ์จะรักพาล จะยกย่องหมู่ชาติอันต่ำช้า เปนเสนาผู้ใหญ่ในสถาน ให้ยศศักดิ์สืบสายเปนนายการ ได้ท่วงที่พวกพาลสำราญใจ ฯะ

๏ ๑๔. หนึ่งฝันว่าเหนกบขบงูร้าย แล้วกัดตายถ้วงกินจนสิ้นไส้ พระแย้มโอฐโปรดทายพิปรายไป ภายน่าไซ้หญิงพาลจะราญชาย ประมาทหมิ่นลื่นลมข่มให้กลัว จะใช้ผัวเทียมทาษดังมาทหมาย ผัวสมานน้ำใจมิให้ระคาย อีหญิงร้ายยิ่งลามคำรามรน ฯะ

๏ ๑๕. หนึ่งฝันว่าพระยาเหมราช เข้าปนฝูงกากาจน่าฉงน น้อมเคารพนบนอบแล้วยอบตน เข้าระคลคบค้ากับกาพาล องค์สมเด็จอิศโรพระโมลี จึงเผยพุทธวาทีมีบรรหาร ว่าผู้มีตระกูลนั้นจะบันดาล

ว่าคนพาลจะย่ำยีคนปรีชา สันดานทาษชาติไร้จะได้ดี จะข่มขี่ผู้มีวงษแลพงษา คนปราชจะหลีกตัวกลัววาจา พวกพาลาได้ทีไม่มีอาย ฯะ

๏ ๑๒. หนึ่งผู้นเหนเนื้อสมั้นนั้นไล่เสือ พยัคฆ์เบื่อ เบือน หน้า เข้า ป่าใหญ่ มีพระ พุทธ บรรหาร ประทานไว้ ว่าสานุสิศย์ไซ้ร์จะสู้ครู จะหักหาญผู้ใหญ่ให้เปนน้อย สำหับถ้อยขี่ข่มคารมขู่ ยกย่องการหมายประกวดอ้างอวดรู้ จะลบหลู่ขู่ซ้ำด้วยคำพาล สงฆ์ทรงศีลบริสุทธิ์จะซุดเศร้า ผู้เป็นเจ้าหลีกลี้จากถิ่นถาน ซึ่งพิตรนิมิตรสิบหกประการ ไม่มีเหตุเภทพาลในพระองค์ จะได้แก่โลกย์ทั้งหลายไปภายน่า จำไว้พิจารณาอย่าลืมหลง จะเสื่อมสูญเมธิกระวีวงษ แลฝูงหงษพงษประยูรตระกูลพราหมณ์ จะเฟื่องฟูเชยชมนิยมหยาบ แบกแต่บาปหาบนรกยก

ขึ้นห้าม กองกำมั่กจะนำส่นองตาม จดลงหนังสุนักข์ ถามเมื่อยามตาย พระไตรรัตน์จะวิบัติหม่นมัวหมอง ไม่ผุดผ่องแผ้วผาดสอาดฉาย ศักราชคำรพนั้นสอง พันปลาย จะต้องพุทธทำนายไว้แน่เอย ฯะ

๏ จบพระพุทธทำนาย ๑๖ ข้อแต่เท่านี้ ฯะ ๏

คำใส่บาตรพระ

อิทัง เม ทานัง อาสะวักขยาวะหัง โหตุ

คำแผ่เมตตา

สัพเพ สัตตา อะเวรา โหนตุ

คำอาบน้ำศพ และเยี่ยมศพ

อะวัสสัง มะยา มะริตัพพัง

คำทอดผ้าศพให้พระบังสุกุล

นามะรูปัง อะนิจจัง นามะรูปังทุกขัง นามะรูปัง อนัตตา

คำใส่ไฟศพ

อะยัมปิโข เม กาโย เอวังภาวี เอวังอะนะติโต

ตรวจน้ำอย่างย่อ

อิทังโน ญาตีนัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโย

คาถาบริกรรม เวลาเจิม

สิริ โภคานะมาสะโย ศรีเป็นที่มา แห่งโภคทรัพย์ทั้งหลาย

คาถาบริกรรม เวลาสวมมงคล

อิติปิโส วิเสเสอิ อิเสเสพุทธ ระนาเมอิ อิเมนาพุทธ

ธะตังโสอิ อิโสตังพุทธะ ปิอิติ

คาถาบริกรรม เวลาลดน้ำบ่าวสาว

อุทะกัง วิยะ สังสัฏฐา อเภชชา โหถะ สุขิตา โหถะ

ชีวิตครอบครัว เปรียบเสมือนนาวา
ภรรยาถือหางเสือ สามีคล้ายเป็นใบเรือ
เมื่อคลื่นลมมา พาไปตลอด รอดอับปาง.

ทรัพย์สินเป็นสิ่งประเสริฐ สามารถบันดาลทุก ๆ อย่างในโลกได้ แต่ทรัพย์สิน จำนวนมากมายเท่าใดก็ตาม ไม่สามารถบันดาลให้พ้นจาก ตัณหาทั้ง ๓ ได้เลย

ความสุข ความทุกข์ เป็นของเฉพาะตัว จะซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ปัน หรือให้ยืมกันไม่ได้เลย

ใครก็ตามที่รู้ดีแต่ทฤษฎี มีหลักการดี แล้วไม่นำไปปฏิบัติตาม ผลประโยชน์ที่ตนควรได้ควรมี จะไปตกอยู่กับผู้อื่นเสียหมด

ทหารก็ดี นักเรียนก็ดี ภิกษุก็ดี ถ้าไม่ปฏิบัติตามระเบียบวินัย ของนักการทหาร ของนักเรียน ของสมเด็จสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วไซร้ จะเป็นทหาร นักเรียน ภิกษุ ก็เพียงแต่ชื่อ.

เกียรติ คำประเสริฐ

เนื่องจากเราท่านทั้งหลาย เป็นคนไทย จำเป็นต้องเขียนอ่านและใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องพอสมควรกับ จะได้ ไปช่วย ฝึกฝน เยาวชนของชาติให้มีนิสัย รักภาษาไทย อันเป็นภาษาประจำชาติของเรา จึงได้นำหลักภาษาไทยของ ร.อ. หล่อ สัมฤทธิ์ มาลงไว้เป็นสังเขปดังนี้

คำ "สะ" ที่ต้องประวิสรรชนีย์

สะเก็ดไม้ใบสะแกกอหนุ่ม
สะการะเป็นพุ่มสะคราญเห็น
วางสะกางดักจระเข้ที่เหเล่น
สะดุ้งเผ่นสะดุดปะตอสะเดา
สะกิดใจใบสะตอสะตือหล่น
สะดวกดลสะดักไว้สะใภ้เซา
สะเทินครั่งสะดิ้งหักสะบักเบา
ทำสะเพร่าสะเภาพังสะบัดโครม

สะดมยาสะเดาะกลอนสะท้อนทรวง
สะดือกลวงสะบ้าบางสะอางโฉม
ต้นสะคร้อกอแก่แย่ทรุดโทรม
พายุโหมเถาสะค้านก้านรุงรัง

สะเด็ดน้ำสะตุเกลือสะเทือนครก
สะตาหมันหญ้ารกสะท้านหลัง
ใจสะทนสะทึกสะอึกสะอื้นดัง
สะบูบานสะพรั่งสะพรึบไป

สะพักผ้าสะพายแล่งสะเทิ้นอาย
สะเอวลายทำสะดิ้งสะเทื้อนไหว
สะระแหน่มีสะพรักสะอาดใบ
สะกดไว้โรคสะพั้นหมั่นกินยา

สั่นสะทกกลัวตกซิ่งสะพาน

น้ำสะอั้นทำสะเออะมะงุมมะงาหลา

คาดสะอ๊งขาดสะบั้นเห็นทันตา

ช่างสะสวยโสภาสะโอดสะอง

โจรสะพัดขัดใจสู้สะบักสะบอมยิ่ง

ทำสะบัดสะบ๊งก็ใคร.จะโหดหิง

ภาษาไทยแม้ว่าใครไม่พะวง

พวกเราจงช่วยกันสะอิดสะเอื้ยนเอย.

ช่วยการอ่าน

(ของนาวาอากาศเอก แย้ม ประพัฒน์ทอง)

(คัดลอกมาเฉพาะบางส่วน)

---

๑. อย่า, อยาก, อย่าง อยู่

ทั้ง ๔ คำนั้น มีความหมายได้สองนัยทุก ๆ คำ คือ

อย่าหมายถึงห้ามก็ได้ เลิกก็ได้

อยากหมายถึงต้องการก็ได้ กระหายก็ได้

อย่างหมายถึงชนิดก็ได้ แบบก็ได้

อยู่หมายถึงพำนักก็ได้ กำลังเป็นไปก็ได้มีที่ใช้ต่างกันดังนี้

อย่า

๑. เป็นคำช่วยกริยา นำหน้าคำกริยาใด บอกความห้ามกริยานั้น คือไม่ยอมให้ทำ กริยานั้น เช่น อย่าทำ อย่าพูด อย่าคิด

๒. เป็นกริยาแท้ นำหน้าคำนาม บอกความเลิกกันกับนามที่นำ คืองดประกอบกิจตามที่ควรจะกระทำแก่นามนั้น เช่น หย่าผัว หย่าเมีย เลิกเป็นผัวเมีย หย่าศึก หย่านม หย่าร้าง (พจนานุกรมเก็บไว้ทั้งสองรูป)

อยาก

๑. เป็นคำช่วยกริยา นำหน้ากริยาใด บอกความประสงค์จงใจกริยานั้น เช่น อยากได้ อยากเรียน อยากรู้ (ถ้ายึดคำว่า อย่าเป็นหลักก็ควรเขียนว่าอยาก)

๒. เป็นกริยาแท้ นำหน้าคำนามใด บอกความกระหายในนามนั้น เช่น อยากข้าว อยากน้ำ อดอยาก (ควรเขียนอยากและเขียนที่รูปนี้ก็มี เป็นคำสองพยางค์ คือ หยากเยือ หยากไย่)

อย่าง

๑. เป็นคำระบุชนิด บอกลักษณะของนามบางประเภท ที่มีจำนวนเท่านั้น เท่านี้ เช่น ดอกไม้ ๕ อย่าง กับข้าวมี ๙ อย่าง ไก่ ๓ อย่าง (ควรเขียนอย่าง)

๒. เป็นคำนามแท้ แปลว่าแบบ วิธี ทำนอง ใช้เป็นคำคู่กับคำนามบางคำ เช่น ตัวอย่าง แบบอย่าง เยี่ยงอย่าง ใช้เป็นคำเดียวก็มี เช่น เอาอย่าง ในสำนวนว่า "ดูเยี่ยงกา แต่อย่าเอาอย่างกา" นอกจากนี้ยังเป็นคำร่วมกับคำวิเศษณ์ เช่นอย่างไร อย่างนั้น (อย่างนี้ควรเขียน หย่าง)

อยู่

๑. เป็นคำระบุบ่งอาการที่กำลังเป็นไป ใช้ตามหลังคำกริยาใด บอกความว่า กริยานั้น กำลัง เป็นไป เช่น นอนอยู่ กินอยู่ พูดอยู่ (คำนี้น่าจะเขียนอยู่)

๒. เป็นคำกริยา หมายถึงการพัก การอาศัย ยัง ยังเป็น คง ไม่ไปจากที่ ใช้นำหน้าคำนามใด ก็บอกความว่า พัก อาศัย ๆ ในนามนั้นเช่น อยู่บ้าน อยู่ตัว อยู่ไฟ อยู่ยาม อยู่เวร และใช้ควบกับกริยา หมายถึงกริยาอีกคำหนึ่ง เช่น อยู่ดง อยู่กิน ใช้ควบกับคำวิเศษณ์ คงหมายความถึงกริยา เช่น อยู่ใกล้ อยู่ไกล อยู่ห่าง เป็นต้น (อยู่คำนี้จะเขียนหยู่)

๒. การอ่าน ฑ

พยัญชนะคือ ฑ เป็นอักษรต่ำ เสียงเดิมอ่านประกอบสระ ออ เป็น ฑ มีเกณฑ์ในการอ่านเป็นสองอย่างดังนี้

ก. คำเป็นคำตาย ผันด้วยวรรณยุกต์ไม่ได้ อ่านเสียง ด. เช่นบัณฑิต บัณเฑาะว์ มณฑป

ข. ถ้าเป็นคำเป็น ผันด้วยวรรณยุกต์ อ่านเสียง ฑ เช่น มณฑา มณโฑ มณฑล

มีอยู่คำหนึ่งน่าจะจัดว่านอกเกณฑ์คือ มณฑก เป็นชื่อปีนเล็กยาวชนิดหนึ่ง อ่าน มณ–ฑก และที่แปลว่า กบ ก็อ่าน มณ–ฑก เช่นในโคลงโลกนิติว่า

มณฑกท่าเท้า ราชสีห์
แมนว่าก็พยัคมี แกว่นกล้า
นกจอกว่าฤทธี กุยิ่งครุฑนา
คนเข็ญขุกข้า หยิ่งนั้นแสนทวี

๓. การอ่านคำจำพวก ฤ

คำที่ประกอบด้วยสระ ฤ ออกเสียงต่าง ๆ กัน บางคราวออกเสียง ริ บางคราวออกเสียง รึ บางคราวออกเสียง เรอ พอจะประมวลเป็นเกณฑ์ได้ดังนี้

ก. เป็นคำนำหน้าพยางค์ ออกเสียงตามลำพัง คงอ่านเป็นเสียง ริ เช่น ฤดู ฤดี ฤทัย ฤๅ ออกเสียง รือ เช่น ฤๅษี

ข. เป็นคำนำหน้าพยางค์ แต่มีพยัญชนะอื่นสะกด ออกเสียงเป็น ริ เช่น ฤทธิ์ ฤษยา

ค. ออกเสียงเป็น เรอ มีคำเดียวคือ ฤกษ์

ฆ. เป็นคำผสมกับพยัญชนะ ให้สังเกตพยัญชนะข้างหน้าเป็นเกณฑ์ดังนี้

(๑) ผสมกับ ก ต ท ป ศ ส ๖ ตัวนี้ ออกเป็นเสียง ริ

ตัวอย่าง กฤษฎีกา กฤษณา ทฤษฎี ปฤษฎางค์ ศฤงคาร สฤษฎิ์

(๒) ผสมกับพยัญชนะอื่น ๆ ออกเสียงเป็น ริ

ตัวอย่าง นฤมล มฤค พฤษภ มฤตยู

ง. มีบางคำนอกเกณฑ์ทั้งสอง ดังคำเหล่านี้

อมฤต อ่านว่า อมะ — ริต ก็ได้ อมะ—รึต ก็ได้

พฤนท์ อ่านว่า พริน ก็ได้ พรึน ก็ได้

มฤจฉา อ่านว่า มริจ—ฉา ก็ได้ มรึจ—ฉา ก็ได้

๔. การอ่านคำสมาส

บรรดาคำสมาสต่างๆ ที่นำมาจากบาลีและสันสกฤษแล้วแปลงให้สะดวกแก่ลิ้นของชาวเรา มีเกณฑ์ในการอ่านที่ควรสังเกตดังนี้

ก. ถ้าคำสมาสนั้นเป็นคำนามสองคำติดกัน แสดงถึงการรวมนามทั้งสองเข้าเป็นคำเดียวกัน ให้อ่านเป็นคำๆ ไป เช่น

ญาติมิตร อ่าน ญาติ—มิตร ไม่อ่าน ญา—ติ—มิตร

บาตรจีวร อ่าน บาตร—จีวร ไม่อ่าน บาต—ตระ—จีวร

ประเทศชาติ อ่าน ประเทศ—ชาติ ไม่อ่าน ประเทศ—ศะ—ชาติ

ข. ถ้าเป็นสมาสอื่นนอกจากที่กล่าวนั้นเวลาอ่าน ต้องออกเสียงตัวสะกดของคำต้นเชื่อมกับคำหลัง เช่น

ประวัติศาสตร์	อ่าน	ประ—หวัด—ติ—ศาสตร์
อักษรศาสตร์	อ่าน	อัก—ษร—ระ—ศาสตร์
กุญธรชาติ	อ่าน	กุญ—ธร—ระ—ชาติ
บทจร	อ่าน	บท—ทะ—จร
คุณสมบัติ	อ่าน	คุณ—ณะ—สมบัติ

วินัยบัญญัติ อ่าน วินัย—ยะ—บัญญัติ

ราชโอรส อ่าน ราช—ชะ—โอรส

เกียรติยศ อ่าน เกียรติ—ติ—ยศ

อัยการ อ่าน อัย-ยะ—การ

๕. พยัญชนะคือ ร

พยัญชนะคือ ร. นี้เป็นพยัญชนะที่มีข้อควรศึกษาเป็นพิเศษกว่าพยัญชนะอื่น ๆ หลายประการ ผู้อ่านภาษาไทยทั่วไป ต้องทำการศึกษาเป็นพิเศษ เพื่อให้การอ่านถูกต้องตามวิธี ออกเสียงในภาษาไทย ก่อนอื่นขอนำคำอธิบายพยัญชนะนี้มาเสนอไว้ ตามที่ปรากฏใน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ฉบับเล็กอธิบายไว้ว่า

"ร. พยัญชนะตัวที่ ๓๕ เป็นพวกอักษรต่ำ ถ้าเขียนควบกันสองตัวใช้เป็นตัวสะกดในแม่ กบ อย่างตัว บ.

เรียกว่า ร. หัน เช่น กรรไกร ยรรยง ฯลฯ และเมื่อสะกดพยัญชนะเปล่า ต้องอ่านเหมือนมี สระออ เช่น กร (กอน) กุญชร (กุนชอน) ฯลฯ

อรรถาธิบายตามที่ยกมานี้ พอจะเป็นแนวชี้ให้เห็นความพิเศษของพยัญชนะ คือ ร. ได้เป็นอย่างดี อย่างน้อยก็ ๒ ประการคือ ร. หัน และ ร. สะกด พยัญชนะเปล่า ออกเสียงเป็น ออน นอกจากนี้ยังมีการออกเสียงเป็นพยัญชนะกล้ำ เป็นพยัญชนะแทรก ฉะนั้นจึงเป็นเรื่องที่ควรศึกษาโดยละเอียดทีเดียว ในที่นี้จะขอนำเรื่องของพยัญชนะคือ ร. มาบันทึกไว้ เพื่อช่วยในการอ่าน ร. เป็นไปโดยถูกต้อง ตามที่ทราบและตามที่เข้าใจ

๑. การออกเสียง ร. พยัญชนะคือ ร. มีคู่เคียงอยู่คือ ล. การออกเสียงอักษราจารย์ได้ กำหนดไว้ต่าง

กัน คือ ร. ต้องรัวลิ้น ล. ไม่ต้องรัวลิ้น การออกเสียง ล. ง่ายกว่าเสียง ร. และถ้าไม่มีการฝึกเป็นพิเศษจริง ๆ ก็จะเป็นเสียง ล. ไปหมด การออกเสียง ร. นั้น ถือกันว่าเป็นบรรทัดสำหรับวัดผู้พูดภาษาไทยว่าชัดหรือไม่ชัด และถ้าเป็นคนไทยออกเสียง ร. ไม่ชัดก็เป็นที่ตำหนิอยู่ว่า อ่านไม่เป็นหรือไม่ได้ฝึกฝนจากอาจารย์ ในสมัยที่ผู้บันทึกนี้ยังเป็นเด็กวัดหัดอ่านหนังสือ ครูอาจารย์ซึ่งเป็นพระท่านเข้มงวดกวดขันจริง ๆ ในเรื่องนี้ ถึงกับให้ท่องถ้อยคำประโยคหนึ่งทุก ๆ วัน ในเวลาเช้า คือ "เรือล่มหน้าโรงเหล้า กระโหลกกระลาลอย" วันละ ๑๐ เที่ยว เป็นอย่างน้อย กระทำติดต่อกันไปให้ออกเสียงดัง ๆ ให้หูของตนได้ยินว่าออกเสียง ร. กับ ล. ต่างกันหรือไม่ กระทำไปจนกว่าจะรู้สึกว่า ออกเสียงชัดได้แล้วก็เลิกได้

๒. ร. กล้ำ พยัญชนะ คือ ร. เป็นอักษรกล้ำได้ คือควบกับพยัญชนะอื่น ออกเสียงร่วมกับพยัญชนะที่เป็นตัวนำ เช่น กร ขร คร เป็นต้น ออกเสียงพยัญชนะนำและ ร. ควบคู่กันไป ถ้าออกเสียง ร. ชัดแล้ว ก็จะออกเสียงคำกล้ำได้ถูกต้อง ไม่ผิดเพี้ยนไป แต่ถ้าไม่ได้ฝึกการออกเสียง ร. มาแล้ว เวลาอ่านคำกล้ำ มักจะผิดเพี้ยนไป ดังที่เคยได้ยิน เช่น

กราบ	อ่านเป็น	กลาบ	หรือเป็น	กาบ
ขรุขระ	อ่านเป็น	ขลุขละ	หรือเป็น	ขุขะ
ครบครัน	อ่านเป็น	คลบคลัน	หรือเป็น	คบคัน
ปรากฎ	อ่านเป็น	ปลากฎ	หรือเป็น	ปากฎ
พร้อม	อ่านเป็น	พล้อม	หรือเป็น	พ้อม

อนึ่ง คำกล้ำกับพยัญชนะคือ ท. เป็น ทร. มีสระอื่นผสม หรือเป็นคำที่แจกลูกตามมาตราต่าง ๆ ออกเสียงเป็น ซ. เช่น

ทรง	อ่านว่า	ซง	ทรัพย์	อ่านว่า	ซับ
ทราม	,,	ซาม	ทราม	,,	ซาม
ทราย	,,	ซาย	ทรุด	,,	ซุด
โทรม	,,	โซม	แทรก	,,	แซก
พุทรา	,,	พุดซา	มัทรี	,,	มัดซี
อินทรี	,,	อินซี	ฉะเชิงเทรา	,,	เซา

ที่ออกเสียงควบเป็น ทร. ก็มี เช่น นิทรา จันทรา

๓. ร. แทรก พยัญชนะคือ ร. ถ้าเป็นคำแทรก คือเป็นพยัญชนะที่อยู่กลางคำ และคำที่นำหน้าไม่ปรากฏรูปสระ พยัญชนะนำนั้นโดยมากออกเป็นเสียงเหมือนมี

สระ ออ เช่น

กรณี	อ่านว่า	กอ—ระ—นี
จรดล	,,	จอ—ระ—ดน
ทรมาน	,,	ทอ—ระ—มาน
ทรราช	,,	ทอ—ระ—ราด
ธรณี	,,	ทอ—ระ—นี
นรการ	,,	นอ—ระ—กาน
นรชาติ	,,	นอ—ระ—ชาด
มรณะ	,,	มอ—ระ—นะ

๔. ร. เคียง พยัญชนะ คือ ร. บางทีก็เข้าเคียงกับ พยัญชนะที่ เป็นตัว นำพยางค์ดู คล้ายกับ จะเป็นคำกล้า แต่ก็ไม่ออกเสียง ร. เลย คงออกเสียงแต่พยัญชนะที่นำพยางค์เท่านั้น เช่น

จริง	อ่านว่า	จิง
บุรพ	,,	บุบ
ศีรษะ	,,	สีสะ
สรวง	,,	สวง
สรวม	,,	สวม
สรวล	,,	สวน
สร้อย	,,	ส้อย
สระ	,,	สะ
สร่าง	,,	ส่าง
สร้าง	,,	ส้าง
โสรจ	,,	โสด
สรง	,,	สง

(คำว่า บุรพ นั้น เข้าสมาคมคำอื่นที่มิใช่สระเช่น บุบ — พะ — บท แต่ในเมื่อเข้ากับสระ เช่น บุรพ — จารย์ บุ--ระ—พา—จารย์ บุรพ—อธิการ เป็นบุรพาธิการ นิยมอ่านว่า บุ — ระ — พา — ธิกาน หรือเป็นอีกคำหนึ่งว่า บูรพา ก็อ่าน บู—ระ—พา)

๕. ร. สะกด พยัญชนะ คือ ร. นี้ ถ้าอยู่ในฐานะเป็นสะกดพยัญชนะอื่น ๆ ที่เป็นตัวเปล่า คือ ไม่มีรูปสระปรากฏลำพังตัวเอง มีเสียงเท่ากับออน เช่น

นคร	อ่านว่า	นะ — คอน
บวร	,,	บอ — วอน
พร	,,	พอน
อมร	,,	อะ — มอน
ศร	,,	สอน

๖. เขียนอย่างเดียวอ่านได้ ๒ อย่าง

มีบางคำเขียนอย่างเดียวอ่านได้ ๒ อย่าง มีทั้งคำไทยและคำที่นำมาจากภาษาบาลี คำไทยที่เขียนอย่างเดียวอ่านได้ ๒ อย่างนั้น มีอยู่หลายคำ ท่านผู้รู้ ผู้รุ่งเรืองแห่งยุคท่านหนึ่ง คือ พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) ได้ประพันธ์เป็นกลอนได้ดังนี้

"หนึ่งผู้เพียรเรียนรู้จงรอบคอบ
เชิงประกอบการกวีนั้นมีหลาย
จงสนใจเรียนแบบที่แยบคาย
อย่ามักง่ายจำทรงให้คงทน
หนังสือที่ท่านใช้นั้นมีมาก
คำหลายหลากเลาเลศล้วนเหตุผล
แม้ไม่ได้ศึกษาก็น่าจน

อุตส่าห์ขวนขวายรู้เช่นภูริ
กระบวนหนึ่งตัวเขียนไม่เปลี่ยนแปลก
แต่ว่าแยกสองความตามวิถี
วัดเขมาโกษเขมาเพลาก็มี
แต่ทีนี้ถึงป่าเพลาเย็น
ที่ริมเชิงเสลาภูผาใหญ่
ล้วนกอไผ่ลำสล้างเสลาเห็น
พัดโบกใบเสมากว่าจะเป็น
หลังโฮเต็ลปลูกเสมาดูเพราตา
ใครไปตัดต้นโสนที่คลองโสน
ตัดจนโกร๋นเหี้ยนหักลงหนักหนา
ปูแสมแลเขดาเขดาระอา
เป็นวาจาสองเงื่อนอย่าเพื่อนทาง

จิ้มยี่โทงโผเล่นกระเดิ้นโทง
เสียงดังโผงผางดิ่งดังผิงผาง
ที่ดงแขมเมืองแขมแลดูบาง
ท้องตราวางเมื่องแขมแปลสำเนา
ใครข่มเหงจิ้นเทงจนเซทรวด
อ้ายจิ้นฮวดที่มันเก่งข่มเหงเขา
อย่าหวงแหนจอกแหนให้แก่เรา
พอลมเพลาก็เพลาลงสายัณห์
วันเสาวเสาวกาจะมาพร้อม
อย่าพวงหลงล้อมพวงปะหนัน
ที่บวงสวงสวงเส้ท้าวเทวัญ
ดูน่าพิศวงพลันนั้กหวั่นแด
คนขี้ม้าบ่าวพระยารามคำแหง

ชื่ออ้ายแดงตกม้าทำหน้าแหง
ผอบดังผอบทองเป็นสองแคว
จงอ่านแลดูความตามท่านอง ฯ"

นอกจากคำในภาษาไทยที่คัดมานี้ ยังมีคำในภาษาบาลีที่นำเอามาใช้เป็นคำไทยบางคำ เขียนอย่างเดียวอ่านได้สองอย่างก็มี เช่น

เทศนา	อ่านว่า	เท—สะ—นา ก็ได้
เทศนา	,,	เทศ—สะ—หนา ก็ได้
ศาสนา	,,	ศา—สะ—นา ก็ได้
ศาสนา	,,	สาด—สะ—หนา ก็ได้

การอ่านคำ "ทร" เป็นเสียง "ซ"

ทรวดทรงทราบทรามทราย ทรุดโทรมหมายเอาอินทรีย์
คร่าไปคำทรุ้นี้ ไม่ใคร่ที่ใช้กัน
มัทรีโศกกำศรวด พุทรากวนพระชอบฉัน
มิทรพ์ยันบ์อนันต์ หรือจะหมายไม่วายปราณ
ซ้ำทรวงแน่นหน่วงหนัก เพราะศรรักปักดวงมาน
ใครหนอพอพยาบาล แผลศรรักปักอกเข้า
อันว่าปลาอินทรี ซุกซุมที่ฉะเชิงเทรา
ต้นไทรให้ร่มเงา ทั้งนกเขานกอินทรี

คำ "ทะ" ที่ไม่ต้องประวิสรรชนีย์

ทกถ้าทแกล้วนี้ นั่นทรนั่งทนม
หนายขายคารม ทบวงไหนรับไว้ดี
ทมกทมนตน เผ้าผึกฝนเป็นทวี
ต้นปอ ทมอดี ทมิพมิ่แต่โบราณ
ทเมิน ลิงทโมน ทยอยโจน อยู่ต้นตาล
ทลายเบิดทวาร นั่นทหาร ดีทวาย
ขับลำร้องทวอย ทแยงส่อยมะม่วงขาย
ทวิชพราหมณ์ผู้ชาย ทวิปหมายที่อยู่เอย

ถ้าท่านต้องการทราบ ค.ศ.
ให้เอา พ.ศ. ตั้ง — ๕๔๓ จะเป็น ค.ศ.
เช่น พ.ศ. ๒๕๑๒ — ๕๔๓ „ ค.ศ. ๑๙๖๙

ถ้าท่านต้องการทราบ ร.ศ.

ให้เอา พ.ศ. ตั้ง — ๒๓๒๔ จะเป็น ร.ศ.

เช่น พ.ศ. ๒๕๑๒ — ๒๓๒๔ ,, ร.ศ. ๑๘๘

ถ้าท่านต้องการทราบ จ.ศ.

ให้เอา พ.ศ. ตั้ง — ๑๑๓๑ จะเป็น จ.ศ.

เช่น พ.ศ. ๒๕๑๒ — ๑๑๘๑ ,, จ.ศ. ๑๓๓๑

ถ้าท่านต้องการทราบ ฮิจระ

ให้เอา พ.ศ. ตั้ง — ๑๑๖๕ จะเป็น ฮิจระ

เช่น พ.ศ. ๒๕๑๒ — ๑๑๖๕ ,, ฮิจระ ๑๓๔๗

อุทานธรรม ของท่านเจ้าคุณพระศาสนโสภณ (แจ่ม จตฺตสลฺลตฺเถร) วัดมกุฎกษัตริยาราม

พุทธทำนาย ไม่ทราบนามผู้แต่ง ได้คัดลอกมาจาก หนังสือพิมพ์แจกงานวันเกิด ผช. ผบ. ทอ. เมื่อ ๒๙ ส.ค. ๐๖ คล้าย

หมายเลขโทรศัพท์ที่ท่านควรทราบ

บริการแจ้งเหตุร้าย	810810, 810818
กองปราบปรามสามยอด	29000
ไฟไหม้	199
เครื่องโทรศัพท์ขัดข้อง	17
ต้องการทราบหมายเลขอื่น	13
พูดโทรศัพท์ทางไกล	09

โรงพยาบาล

กลาง	20229
กรุงเทพคริสเตียน	36981—3
จุฬาลงกรณ์	59860
เซนต์โยเซฟ	31873
เซนต์หลุยส์	30807
เด็ก	70544
ตำรวจ	58076
เทศบาล ปากคลองสาน	60267
นนทบุรี	47888

โรงพยาบาล

เนิสซิ่งโฮม ถนนคอนแวนต์	30256
บางรัก	31631
บำราศนราดูร	48016
ประสาท	71011—2
ปัญญาอ่อน	70419
พระปิ่นเกล้า	60912
พระมงกุฎเกล้า	70717
ภูมิพลอดุลยเดช	70010
มิชชั่น	811422
ยาสูบ สาธรใต้	33993—5
รถไฟ	32350
เลิศสิน	30718
วชิระ	46671
วัณโรค นนทบุรี	46314
สงฆ์	71796
สมเด็จเจ้าพระยา	60141
ศิริธัญญา	48041
ศิริราช	60101
หญิง	71560
สถานเสาวภา	57018

สถานีตำรวจ

จระเข้น้อย	911367
จักรวรรดิ์	21957
ชนะสงคราม	21745
ดุสิต	811092
ตลิ่งชัน	60947
เตาปูน	46696
ท่าพระ	61835
นนทบุรี	48562
นางเลิ้ง	813002
บวรมงคล	60815
บางกอกน้อย	60227
บางกอกใหญ่	60296
บางขุนเทียน	60266
บางเขน	71993
บางซื่อ	71500
บางพลัด	46108
บางโพ	46218
บางยี่ขัน	48734
บางยี่เรือ	60334

สถานีตำรวจ

บางรัก	30242
บางเสาธง	60819
บุปผาราม	60292
ปทุมวัน	30866
ประเวศ	911306
ปากคลองสาน	60865
พญาไท	70656
พระโขนง	911193
พลับพลาไชย เขต ๑	21535
พลับพลาไชย เขต ๒	24581
เพื่องนคร	20978
ภาษีเจริญ	60962
ยานนาวา	30183
ราชบูรณะ	60259
ลาดกระบัง	913531
ลุมพินี	56466
วัดพระยาไกร	30261
สำราญราษฎร์	20211
สำเหร่	60005
ห้วยขวาง	76020

สถานีดับเพลิง

ศูนย์รวมข่าว	71777, 75181–2
กลางพญาไท	75181
ชนะสงคราม	21745
บางซื่อ	49350, 48844
บรรทัดทอง	36555
หอคอยตึกนายเลิด	36566
สวนมะลิ	28222
วัดสระเกศ	29222
ยานนาวา	36577
ห้วยขวาง	71815
ธนบุรี	62675–76

บริษัทการบิน

ในการติดต่อกับสำนักงานบริษัทการบิน ในท่าอากาศยานกรุงเทพ ฯ ให้หมุน โทร. 70060 หรือ 70231 แล้วให้บอกเจ้าหน้าที่ต่อให้ได้ทุกสายการบิน

บริษัทการบินไทย	70030
บริษัทเดินอากาศไทย	811633

หน่วยบินของทางราชการ

เกษตร (พ่วง THAI AM)	70060 ต่อ 345
ชลประทาน	70060 ต่อ 310
การไฟฟ้ายันฮี	70060 ต่อ 346
แผนที่ทหาร	
กรป. กลาง บก. ทหารสูงสุด	46423
ทบ. (อยู่ใน ทอ.)	ต่อ 3618
ทร. (อู่ตะเภา)	
ตร. (อยู่ใน ทอ.)	ต่อ 3156
ศุลกากร	

การรถไฟ

โทรศัพท์กลางนพวงศ์	22060--9
บางซื่อ	24661

มีเครื่องพิเศษต่อไปในหน่วย ต่าง ๆ ได้ รวมทั้งสถานีรถไฟกรุงเทพ ฯ, สามเสน, บางซื่อ, ย่านสินค้าบางซื่อ

แผนกประชาสัมพันธ์	30122, 30316
สถานีรถไฟธนบุรี	60823
สถานีวงเวียนใหญ่	61970

บริษัทขนส่ง

สำนักงานใหญ่ท่าช้าง	20690
สถานีเดินรถ หัวลำโพง	30834
สถานีขนส่งสายตะวันออก	912504
สถานีขนส่งสายเหนือ	71159
สถานีขนส่งสายใต้	62637

กองทัพอากาศ

จากภายนอกหมุน	70010–9
แล้วบอกหมายเลขภายใน	
เฉพาะกรมการบินพลเรือนหมุน	70060
(ภายใน ทอ. หมุน 8 ก่อน)	
กรมช่างอากาศ บางซื่อ	47145, 47026, 46682
สโมสรนายทหารอากาศ บางซื่อ	46600, 47564
กองดุริยางค์ทหารอากาศ ทุ่งมหาเมฆ	30497

โปรดคอยชม

รายการเผยแพร่กิจการกองทัพไทย

ในวันกองทัพไทย ปี ๒๕๑๒

ทางโทรทัศน์สถานีกองทัพบกช่อง ๗

ในวันอังคารที่ ๘ เมษายน ๒๕๑๒

ตั้งแต่เวลา ๑๙๔๕ เป็นต้นไป

ในคืนนั้นกองทัพอากาศ

ขอเสนอ

วีรกรรมครั้งสงครามเอเซียบูรพา

ตอนต่อต้านทัพมหึมาของญี่ปุ่นยกพลขึ้นบก ทางด้านอ่าวมะนาวและอ่าวประจวบ ซึ่งเป็นสถานที่ตั้งฐานบินของกองบิน ๕ ขณะนี้ โดยให้นายทหารนักบินที่คร่ำศึกและรอดตายในครั้งนั้นมาเป็นผู้แสดง และเล่าเบื้องหลังการต่อสู้แบบมดแดงรักษารัง จนนับเป็นวีรกรรมของชาติ ณ อนุสาวรีย์กองบิน ๕ ได้พลีชีพเพื่อมาตุภูมิอย่างชนิดสู้กันถึงตัว ระหว่างมือเปล่ากับดาบซามูไร ผู้ที่รอดตายจากคมดาบซามูไรในครั้งนั้น ซึ่งขณะนี้เป็นยศเพียง เรืออากาศโทและท่านผู้นี้จะได้มาบรรยายความหลังในอดีตให้พี่น้องฟัง.

	เช้า	สาย	เที่ยง	บ่าย	เย็น
อาทิตย์	●●●●	✕		●●	●
จันทร์	●	●●●●	✕		●●
อังคาร	●●	●	●●●●	✕	
พุธ		●●	●	●●●●	✕
พฤหัสบดี	✕		●●	●	●●●●
ศุกร์	●●●●	✕		●●	●
เสาร์	●	●●●●	✕		●●

ข้างขึ้น

	เช้า	สาย	เที่ยง	บ่าย	เย็น
อาทิตย์	●	●●		✕	●●●●
จันทร์	●●		✕	●●●●	●
อังคาร		✕	●●●●	●	●●
พุธ	✕	●●●●	●	●●	
พฤหัสบดี	●●●●	●	●●		✕
ศุกร์	●	●●		✕	●●●●
เสาร์	●●		✕	●●●●	●

ข้างแรม

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์
ข่าวทหารอากาศ

กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ ดอนเมือง

โทร. ๗0010 ต่อ { 3253 / 3907

นาวาอากาศตรี หิรัญ ดวงนิล

ผู้พิมพ์ และ ผู้โฆษณา 2512

ศูนย์หนึ่งอย่าพึงจร แม้นวาญรอนพระอ่ปรา
สองศูนย์พูนสวัสดิ์ ภัยพิบ่ติบ่ปีฑา.
สี่ศูนย์พูนผล เร่งจรดลดีหนักหนา
กากระบาดต่ออัปรีย์ แม้จรลี้จะบ่คล้าย.